

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 3570/917 Școl.

Provocare.

Stipendiștii din fondurile arhiepiscopale sunt prin aceasta provocați, să-și legitimizeze sporiul în studii până la 1/14 Iulie a. c. prin trimiterea în original a testimoniilor școlare. Ne-trimiterea testimoniuului de legitimare până la termenul indicat va avea de urmare declararea stipendiului de vacant.

Oradea-mare, la 1 Iunie 1917.

Consistorul arhiepiscopal.

Nr. 3568/917 Bis.

Notă oficioasă.

Tinerii, cari voiesc să fie primiți în secțiunea teologică a seminarului arhiepiscopal pe anul școlar 1917/18 au a-și înainta suplicele la Consistorul arhiepiscopal până inclusive la 1/14 August 1917, însoțite de următoarele documente toate în original:

1. Extras din matricula botezătorilor.
2. Act de naștere dela forul civil.
3. Testimoniu școlar de maturitate.
4. Testimoniu dela medic despre întregitatea trupească și sufletească.
5. Certificat despre referințele cu miliția.
6. Alte eventuale documente recomandatoare.

Suplicele sunt a se înainta la Consistor, prin mijlocirea respectivului oficiu protopresbiteral.

Oradea-mare, din ședința consistorului arhiepiscopal, ca senat bisericesc, ținută la 1/14 Iunie 1917.

Consistorul arhiepiscopal.

Nr. 3569/917 Școl.

Notă oficioasă.

Tinerii, cari voiesc să fie primiți pe anul școlar 1917/18 în secțiunea pedagogică a seminarului arhiepiscopal, au a-și înainta suplica la Consistorul arhiepiscopal până inclusive în 1/14 August 1917, însoțită de următoarele documente toate în original:

1. Extras din matricula botezătorilor.
2. Act de naștere dela forul civil.
3. Testimoniu școlar despre absolvarea cu succes de 4 clase gimnaziale, reale sau civile.
4. Testimoniu dela medic despre întregitatea sufletească și trupească.
5. Alte eventuale documente de recomandare.

Suplica este a se înainta prin respectivul oficiu protopresbiteral.

Oradea-mare, la 2 Iunie 1917.

Consistorul arhiepiscopal.

Programul guvernului.

Vorbirea ministrului-prezid. Esterházy Móritz.

Remarcabila vorbire, pe care a rostit-o contele Esterházy Móritz, actualul nostru ministru-prezident, în ședința de Joi, 21 Iunie nou, a dietei ungare, a fost următoarea:

Onorată casă reprezentativă! Când după numirea noastră din partea Maiestății Sale imperiale și apostolice regale ne prezentăm pentru prima oară în onorata casă, binevoiți a-mi permite, ca eu, ca șef al noului cabinet, să espun principiile și direcțiile, cari servesc ca bază și ca scop la activitatea guvernului. Stabilesc înainte de toate, că baza pentru compunerea, și îndreptățirea de a exista, a noului guvern, *este crearea reformei dreptului electoral* (Aclamări și aplause) pe baza principiilor depuse în autograful prealalt din 28 Aprilie și contrasignat de guvernul de mai înainte. Dar înainte de a trece la această chestie par excellence de cabinet, vreau să mă ocup cu alte probleme, ivite în ramurile vieții de stat. (Să auzim!)

Binevoiți a nu considera de frasă banală tocită și de provocare de dispoziție, când vin să mă provoc la zelul de jertfire, la disciplinarea, la atitudinea pe care a manifestat-o națiunea în cursul războiului, și la credința neclătinată în învingerea cauzei noastre drepte. (Aprobări.) Ar fi o prea găunoasă provocare de dispoziție, dacă nu am scoate din acestea, nu numai consecvențele politice, ci și cele sociale și economice. (Aprobări vii.) De aceea vreau să amintesc în primul rând problemele, cu privire la cari să sperăm că suntem toți de acord, și pentru cari asemenea se cuprinde deja o îndrumare în amintitul autograf prealalt. E seria de instituțiuni de binefacere pentru popor, a căror creare ni s'a impus în mod imperios pe urma admirabilei aduceri de jertfe din partea națiunii, în actuala luptă mondială. Guvernul se năzuiește cu toată serioșitatea se ajungă în curând în situația, de a regula, atât pe cale legislativă, cât și prin dispoziții administrative, *ajutorarea invalizilor, a văduvelor și a orfanilor de război*, într-o formă mai mulțumitoare și mai simplă decum e cea de astăzi, parte cu ajutorul dispozițiilor de până acuma, parte prin luarea de dispoziții noue. (Aprobări vii.) Pentru orfanii de război propunem deja în budgetul provizoriu o însemnată urcare a sumei de ajutorare. (Aprobări vii.)

În urma raporturilor create de război se ivește pe terenul vieții noastre economice în formă imperativă necesitatea, de a ne regula viața economică, pe baza experiențelor din anii espiși de război, conform cerințelor din prezent și a celor din viitor, cari vor crește mereu. Guvernul vrea în privința aceasta să țină în vedere, de o parte organizarea armonică și exploatarea economică a forțelor existente economice, iar de altă parte să facă cu puțință, ca libertatea vieții economice să fie restrânsă numai între

limitele neîncunjurat necesare. (Aprobări vii.) Aceleași principii vreau să le am în vedere și la unitățile mai mari, ca să mă exprim astfel, anume, la regularea chestiilor economice de război între singuraticile state aliate. După înșirarea acestor puncte generale de vedere, îmi permit să trec la singuraticile chestii de detail.

Ce privește situația noastră financiară, cu toate că războiul de trei ani a pus la grea cercare puterea noastră de rezistență economică și financiară, putem privi la ea cu deplină încredere și cu liniște. Nu trebuie să uităm, că acoperirea cheltuelilor legate de război, în măsură covârșitoare prin plasarea de obligațiuni de ale împrumutului de război, am făcut-o aproape pe deplin în interiorul hotarelor noastre, și că datorile noastre față de streinătate, — abstrăgând dela raporturile din multe state dușmane, — nici pe departe nu s'au urcat în cursul războiului la o sumă așa de mare, cum puteam să ne temem că va fi, în considerarea mărimii cheltuelilor de război. Nu numai noi, ci aproape toate statele europene aflătoare în război luptă cu greutatea de felul acesta, cu deosebirea, că absoluta înmulțire a sarcinilor datoriei noastre nu înseamnă vreo știrbire relativă a raporturilor internaționale. E o conștiință încurajatoare, că războiul, deși a înfluițat forța noastră productivă, în esență totuși a lăsat-o neatinsă și numai dela noi depinde, ca prin cruțare interpretată cu prudență, prin opintirea posibilă a activității noastre, să restabilim echilibrul în gospodăria noastră de stat, cu privire la finanțe, să asigurăm de nou stabilitatea valutei și să suplinim tot ce în război am pierdut din bunurile economice.

Jertfele pe cari le-am adus și pe cari va trebui să le mai aducem, sunt și în privința materială atât de mari, încât nici o singură clasă, nici o singură pătură socială, nu se va putea subtrage cu totul dela purtarea lor. În măsura cea mai mare au să fie considerate totuși schimbările pe cari le-a produs războiul în capabilitatea prestațiunii. (Aprobări vii.)

Raporturile dezvoltate în cursul războiului au deschis multe izvoare nou de câștig și pe multe din cele existente le-a făcut să fie mai abundente. De altă parte războiul a îngreunat în mod însemnat situația economică a păturilor largi de popor, asupra cărei chestii voui mai reveni. Vom fi deci cu îngrijitoare considerare la aceea, ca factorii fundamentali ai producției economice să nu fie expuși la grele sguduiri și să nu fie provocate în raporturile producției astfel de schimbări, cari ar putea să facă imposibilă emulația cetățenilor noștri proprii cu clasele analoge din alte țări producătoare. (Aprobări.) Dacă a fost cândva, apoi acum e necesar, ca să împintăm cetățenii noștri la muncă productivă, făcându-o cât se poate de atrăgătoare pentru ei, (Aprobări) pentru că nici un fel de ajutor

de stat, nici un fel de program de guvern, nu poate oferi garanța, că vom învinge relele războiului, și că dezvoltarea noastră economică își va relua de nou cursul, dacă nu se vor năzui clasele noastre producătoare singure să contribuie, prin muncă productivă și potențată până la extrem, la corespunzătoarea urcare a averii noastre naționale. (Aprobări vii.)

Onorată casă! Cu zelul și iubirea cea mai mare vrea guvernul să se ocupe cu chestia celor aplicați în servicii publice, (Aprobări vii) în plină conștiință, că urcarea prețurilor la articolele trebuincioase vieții, ivite în cursul duratei peste orice așteptare de lungi a războiului, atinge mai greu tocmai această clasă socială, cu salare fixe. (Aprobări.) Ajutorul se cere de urgență; de aceea guvernul a trecut mai întâi în proiectul despre budgetul provizoriu unele dispozițiuni, cari au de scop, ca deoparte și pensioniștii să fie împărțșiți de o anumită ajutorare de război, de altă parte să pună în curgere de nou avansamentul sistat pentru durata războiului. (Aprobări vii.) În linia a doua guvernul va face propuneri în cursul pertractărilor asupra proiectului amintit, ca adausul familiar al funcționarilor să fie urcat și să fie estins și asupra unor nouă categorii (Aprobări vii) și ca să se facă posibilă regularea statului funcționar, reclamată de mult și cu tot dreptul de corpul funcționarilor. În linia a treia guvernul va prezenta la timp în privința ajutoarelor de război, stabilite până la finea lui Octomvrie, proiect special cu privire la reînnoirea și urcarea lor. În urmă pregătirile pentru o pragmatică de serviciu a funcționarilor vor forma asemenea griji urgente pe seama guvernului. (Aprobări vii.)

Corespunzând unei datorințe trieste, isvorită din război, voim să rebonificăm Ardealul și populațiunea acestuia, expusă la atât de multe suferințe, cel puțin într-o măsură oarecare, pentru grelele suferințe pe cari le-a avut în decursul invasiunii rușinoase a unui dușman hain, și de aceea considerăm restaurarea acestei părți de țară, atât de prețioasă în ochii întregii națiuni, de o problemă de primul rang, care reclamă o rezolvare urgentă. (Aprobări vii. Aplause.)

Pe teritorul vieții zilnice economice cea mai urgentă chemare a guvernului va fi neconturbata adunare și trierare a recoltei anului acestuia. Suntem în curat cu greutatea situației; de aceea vom dispune, ca toate forțele militare de muncă, cari sunt dispensabile, toți prizonierii de război, întreaga populațiune masculină, capabilă de muncă, de acasă, precum și muncitori nămiți din teritorii streine, apoi muncitoarele bune și acomodate pentru scopul acesta, să poată fi întrebuințate la seceriș. (Aprobări vii.) Situația guvernului e în privința aceasta ușurată prin dispozițiile prealalte ale Maiestății Sale, luate din inițiativă proprie, și prin prevenirea manifestată

în direcția aceasta din partea supremei comande militare. În caz de necesitate vom recurge și la mașinile de secerat, cari formează proprietatea particularilor și pot fi aflate pe teritoriul țării, precum și la alte mijloace auxiliare. (Aprobări). Guvernul e conștii de greaua responsabilitate, de aceea va da în curând ordinațiunea care asigură recolta. (Aprobări).

Precum la front lupta e unitară în contra dușmanului, așa unitară și nestrămutată e și voința noastră de a face, ca politica de înfometare, dela care antanta își așteaptă triumful final și zdrobirea noastră, să eșueze cu rușine, și ca atentatul răutăcios, îndreptat spre neclătinata statornicie a statelor aliate și spre năzuințele lor comune, de a sprijini un stat pe altul din prisosințele sale, acolo unde se arată lipsuri, — să dea greș. (Aprobări).

Vom precumpăni eventualitățile recoltei viitoare, vom ținea cont de aceea ce ne va da binecuvântarea lui Dumnezeu și astfel vom să asigurăm alimentarea neconturbată a populațiunii țării, cu toate mijloacele și între toate împrejurările. (Aprobări vii). Guvernul va sechestra rezultatul recoltei viitoare imediat după trierată, prin ce vrea să evite posibilitatea de a ascunde speculanții criminali și fără conștiință, în paguba totalității și spre marele defavor pentru capabilitatea de luptă a țării noastre, rezerve bogate, scoase din consumul general. De altcund, dacă prin o controlă eficace luăm sub sechestru rezultatul recoltei imediat după trierată, dacă luăm în primire și plătim numai decât supraplusul rămas după detragerea trebuințelor producționale și economice, procedura aceasta va avea ca urmare cel mai salutar rezultat, că procedura conturbătoare și ofensătoare a rechiziționării ulterioare numai acolo și cum cred în mod sporadic va afla aplicare, unde va fi evidentă intențiunea de a ascunde și a înșela. (Voci: Hámory!) Dar în astfel de cazuri pretutindenea și față de ori cine vom proceda fără cruțare și față de nime nu vom face excepțiune și nu vom închide ochii. (Aprobări vii).

Fie-mi permis să sper, că intențiunea aceasta a guvernului va afla sprijin înțeleghător în cele mai largi părturi ale societății ungare. Năzuințele noastre merg într'acolo, ca numărul celor alimentați din partea autorităților să fie redus la un cerc cât se poate de îngust, pentru că interesul public nu e acela, ca comisionarii să câștige mult (Aprobări) și ca întocmirile, eventual chiar altruiste, să adune fonduri mari de capitale, ci acela, ca fiecare cetățean de stat să-și poată procura cu ușurință și pentru prețul maximal partea stabilită în ordinațiune. Cu aceasta suntem datorii milioanelor, cari formează publicul consumant ungar (Aprobări), pentru a căror posibilitate de existență guvernul are datorința elementară să se îngrijască.

Scuzați, onorată casă, dacă ating aici și chestia politice de proprietate, pentru existența noastră națională de o importanță fundamentală și departe mergătoare. (Să auzim!) Fără îndoială acelora, cari au apărât patria, trebuie să li se dea posibilitatea, dacă întrunesc și celelalte condițiuni necesare, să-și cumpere ușor și ieftin câte o bucată de pământ, ori loc de casă, unde să poată trăi și munci cu familiile lor împreună, prin ce ar fi întru câțva despăgubiți pentru groaznicele suferințe avute în cursul unui război îngrozitor. Năzuința noastră va merge într'acolo, ca pământul și moșia să fie și să rămână în mâinile acelora, cari au dat dovezi despre credința lor nestrămutată față de stat și despre neadormita lor iubire de patrie! (Aprobări lungi).

Proiectul nostru de lege va oferi garanța, că schimbările și arendările peste măsură de mari, ivite și legate

în coniunctura războinică, nu vor sta în calea politice democratice agrare, executată cu mijloace sănătoase. (Aprobări și aplause). La luarea dispozițiilor noastre contăm la cooperarea tovarășilor și a reuniunilor agronomice sociale, cari cunosc atât de bine mizeriile vieții dela sat, și pentru sanarea lor desvoltă o activitate atât de temeinică. Dar contăm la sprijinul fiecărui ungar patriotic, fără deosebire de partid, și sperăm, că ne vom ajunge scopul și pe celelalte terene ale economiei naționale, prin muncă unitară și voință unitară.

Trecând la principiile diferitelor chestii economice, observ, că guvernul e conștii despre aceea, că în prima linie are să se ocupe cu relele acute, provocate de război, și că tocmai și dacă nu i-ar succede să le delătore de tot, trebuie să întreprindă tot ce poate pentru a le ameliora. Pentru controlarea purtării afacerilor și a administrării banilor la diferitele centrale de mărfuri, va da ordinațiune despre regularea acestei controle. (Aprobări. Aplause). Din punctul de vedere al muncii productive, amintită în cuvintele mele introductive, va lua dispozițiuni și pentru posibila combatere a comerțului făcut fără marfă (Aprobări vii) și să sperăm, că va succeda, ca elementele, cari se ocupă cu muncă neproductivă, să fie atrase la munca productivă, în favorul producției naționale. Dacă se va dovedi, că maximalizarea nu ajunge pentru împedcarea cămătăriei făcute cu mărfuri, — vom năzui, ca aceasta să fie împedcată prin alte dispoziții corespunzătoare. (Aprobări).

O problemă însemnată e chestia cărbunilor. Guvernul va căuta deja acum, ca prin dispoziții energice, prin urcarea producției în minele din patrie, prin ușurarea posibilă a importului, cu ajutorul crutarei înțelepte și cu pricepere făcute, pe care o cerem deja acum dela public, să lupte cu succes în contra greutăților, cari se pot ivi pe acest teren. (Aprobări). Cu privire la raporturile de comunicație vom să menținem, după putință, comunicația, în o anumită relațiune chiar să o estindem, și să pregătim problemele mari, cari se vor ivi la trenuri, la drumurile publice, la întocmirile de poștă, telegraf și telefon, cu privire la repararea stricăciunilor născute în urma războiului. Iar desvoltarea drumurilor noastre de apă e chiar și pentru aceea necesară, pentru că din mai multe motive trebuie să năzuim, ca mărfurile în mase mari să fie transportate, unde e cu putință, pe căi de apă.

(Va urma).

«Eliberatorului Ardealului.»

Duminecă după amiază s'a prezentat la Maiestatea S'a, Împăratul și Regele Carol, o deputațiune compusă din ofițeri și soldați dela frontul răsăritean, pentru a ruga pe Maiestatea Sa, se poarte crucea militară pentru merite clasa I, pe care Maiestatea Sa o merită, ca eliberator al Ardealului. Deputațiunea a fost condusă de Arhiducele Iosif, general-colonel și comandant de armată la frontul răsăritean, care după rostirea unei vorbiri omagiale a predat Maiestății Sale un exemplar din decorația amintită, anume făcut pentru Maiestatea S'a și provăzută cu inscripția următoare: «Eliberatorului Ardealului, în nestrămutată credință, frontul de armată al general-colonelului, Arhiducelui Carol». Maiestatea Sa a pus pe pept decorația și și-a adus cu mândrie aminte de zilele petecute la front, care e sigur, că și acum e tot așa de bine apărât, ca atunci!

Guvern nou în Austria. Incercările contelui Clam-Martinic de a-și forma un nou cabinet, cum era dorința Coroanei, cu membri luați din partidele politice reprezentate în senatul imperial austriac, n'au dus la rezultatul dorit și astfel Coroana a acceptat demisia guvernului de mai înainte austriac și a încredințat cu formarea unui cabinet de tranziție, compus din funcționari, pe cavalerul

Seidler. Noul guvern de funcționari austriac a depus jurământul de fidelitate în mâinile Maiestății Sale Duminecă în 24 Iunie.

Din parlamentul ungar. Discuția asupra proiectului de lege despre indemnizare s'a început în dietă Sâmbătă în 23 Iunie. Comisiunea financiară a propus votarea indemnizării numai pe patru luni, nu pe șase, cum dorea guvernul. Încă Sâmbătă înainte de amiază a vorbit la indemnizare și deputatul român Dr. Nicolae Șerban, reclamând dreptul electoral universal și sistarea persecuțiilor față de românii din patrie. Marți a vorbit deputatul român Dr. T. Mihali și Mercuri Dr. Stefan C. Pop. Mercuri s'a încheiat discuția și indemnizarea a fost votată pe patru luni. S'a început desbaterea asupra învoiei financiare cu Croația. După votarea acestui proiect de lege se va închide sesiunea parlamentară și imediat se va deschide sesiunea nouă, alegându-se de nou presidentul, vicepresidenții și notarii dietei, precum și diferitele comisii. Se menține svonul, că la toamnă se vor face alegeri nouă pentru dietă. Vom da amănunte despre decurgerea ședințelor dietale, cu începere din numărul viitor.

Noul guvern în parlament.

— Ședința dietei din 21 Iunie. —

Joi, în 21 Iunie, s'a întrunit dieta în ședință, pentru a i se putea prezenta noul guvern al țării, presădat de contele Esterházy Móritz. Ședința s'a deschis la orele 3 și un sfert după amiază. A presădat vicepresidentul Carol Szász. Membrii noului guvern și-au făcut intrarea în sala de ședință sub conducerea chestorului Iosif Angyal. Au fost primiți cu aclamații și aplause din partea minorității, iar din partea majorității cu răceală. Ministrul presădat a predat presiului dietei autograful preînalt, referitor la convocarea dietei, care a fost imediat cetit și luat la cunoștință, apoi presidentul a comunicat dietei, că atât presidentul camerei, cât și vicepresidenții, au demisionat, dar la insistențele guvernului nou rămân încă în posturi, din interese de stat, până se votează indemnizarea și învoiala financiară cu Croația, două proiecte urgente de lege, când apoi își vor anunța demisia definitivă.

Presidiul face amintire apoi despre eroica purtare a trupelor noastre în lupta a zecea dela Isonzo, unde a secerat învingeri frumoase, spune, că deputații cari sunt soldați au fost concediați pe timp nedeterminat, face pomenire despre schimbarea de persoane la ministerul de război, și face și alte comunicări, apoi la fine dispune să fie cetite autografele preînalte, referitoare la dispensarea guvernului vechiu dela conducerea afacerilor țării și la numirea noului guvern.

Se scoală acum domnul ministru presădat, contele Esterházy Móritz, și rostește vorbirea, pe care o publicăm în întregime la loc de frunte în numărul de astăzi al ziarului nostru. Vorbirea a fost întreruptă de câteva ori de cei din majoritatea acum opozițională, iar din partea celor din minoritatea guvernamentală a fost desaprobată, iar la fine acoperită cu aplause. A luat apoi cuvântul contele Apponyi Albert, ministrul de culte și instrucțiune publică și a făcut declarația, că în chestia pactului vamal-comercial nu e solidar cu guvernul din care acum face parte, dar a intrat în el, fiindcă sunt și alte probleme grele de rezolvat, pentru cari cooperarea sa a fost aflată de necesară. Roagă casa să le iee aceste la cunoștință.

La acum cuvântul contele Stefan Tisza, conducătorul majorității dietei, trecut astăzi în opoziție, și rostește o vorbire mai lungă, în care se ocupă pe rând cu toate punctele din programul noului guvern, insistând mai ales asupra reformei electorale, misiunea de căpetenie a guvernului actual. Și-a precizat de nou punctul de vedere, al său și a partidului de sub a sa conducere, în chestia dreptului electoral, care în interesul binepriceput al conducerii de stat, care trebuie se rămână în mâinile inteligenței maghiare, nu poate fi lărgit, nu e bine să fie lărgit, în măsura în care vrea guvernul. A rugat apoi dieta, ca în discuțiile ce vor fi purtate pe tema aceasta, Coroana să nu fie amestecată.

A vorbit după el deputatul Samuel Bakonyi, din partidul lui Apponyi, care reclamă dreptul electoral universal și egal și cere să înceteze odată guvernarea țării numai cu lozince. Asigură guvernul de sprijinul partidului din care face parte, și care se simte moralicește obligat față de guvernul care vine cu un astfel de program în fruntea țării. Șeful partidului său (contele Apponyi), garantează cu trecutul său,

că întreaga ființă de stat va fi în curând întinerită.

Deputatul croat, contele Teodor Peia-cević, salută în numele croaților noul guvern, chemat să democratizeze viața publică din Ungaria, fapt, care a provocat mare bucurie la întreaga națiune croată, cu sentimente eminamente democratice. Ce au croații de excepționat este faptul, că n'a fost numit un croat, ci un maghiar de ministru al Croației, dar după ce însuși domnul ministru presădat a declarat, că e vorba de o îndeplinire numai provisorie a acestui ministeriu, speră, că se va ținea cont de acest postulat al croaților, de a-și avea ca ministru o personalitate croată.

Ministrul presădat Esterházy răspunde contelui Tisza la un pasaj din vorbire, că de ce nu a vorbit nimica despre atacurile îndreptate în reichsratul din Viena în contra integrității statului maghiar, că integritatea teritorială și suveranitatea statului ungar sunt lucruri atât de sfinte și inviolabile în sufletul fiecărui ungar, și un astfel de bun comun al întregii națiuni ungare, încât nu poate să formeze punct de program pentru guvernele cari se schimbă.

Vorbește apoi contele Iuliu Andrássy, care în o vorbire mai lungă asigură guvernul de întregul sprijin al partidului său, chiar și în chestia dreptului electoral, în care contele Andrássy are acum altă părere, nu ca altădată, pentru că împrejurările l-au îndemnat să și-o schimbe. Polemisează cu bun succes cu contele Tisza, combătându-i mai multe afirmări, iar contele Stefan Tisza îi răspunde pe scurt în chestie personală, apoi discuția se întrerupe, având a se continua în ședința proxima, care se ține Vineri, în 22 Iunie, la orele 3 d. a. Mai sunt anunțați la cuvânt șase oratori, pentru a se pronunța asupra programului noului guvern.

Ministrul de finanțe Dr. Gustav Gratz depune pe masa biroului proiectul de lege despre indemnizare pe șase luni și proiectul de lege despre prelungirea învoiei financiare cu Croația. Se predau comisiunei financiare, cu recercarea, să le iee cu grabă în desbatere și rapoartele asupra lor se le presinte camerei în ședința proxima.

Interpelările făcute încă sub vechiul guvern se șterg, iar propunerile acum anunțate de unii deputați se admit și motivarea lor se va face într'o ședință, care va fi stabilită ulterior. Procesul verbal al ședinței se autentice și ședința se ridică la orele 7 seara. Ministrul se duc la ședința casei magnaților.

Ședința casei magnaților din 21 Iunie.

La orele 7 chestorul casei magnaților, baronul Iosif Rudnyánszky, comunică magnaților întrunți în ședință, că presidentul casei de sus, baronul Samuel Iosika și ambii vicepresidenți au demisionat; roagă deci pe baronul Frideric Harkányi să deschidă și conducă ședința, ca president de etate. Baronul Harkányi ocupă scaunul presădial, deschide ședința și dă cetire autografului preînalt referitor la convocarea parlamentului, apoi autografele referitoare la schimbarea de guvern. Dispune în urmă, ca membrii noului guvern să fie invitați să se presinte în sală. Vin numai decât, conduși de chestorul Rudnyánszky, care mergea înaintea lor cu sabia scoasă.

Ministrul presădat, contele Esterházy Móritz, predă presidentului de etate rescriptul preînalt, prin care presidiul vechiu al casei magnaților e dispensat de a mai funcționa, și e numit president al înaltei case contele Andreiu Hadik-Barkóczy, iar vicepresidenți Anton Günther, presidentul curiei regești și baronul Arpad Kemény. Presidentul de etate predă conducerea ședinței noului president, care rostește o scurtă vorbire de inaugurare, la care răspunde Arhiepiscopul romano-catolic Árpád L. Várdy, aducând mulțumită vechiului presidiu și exprimând încredere față de noul presidiu.

Presidentul parentează pe membrii morți acum de curând ai casei magnaților, baronul Hengemuüller și Ernusz Kelemen, apoi cere imputernicire să trimită telegrama de felicitare comandantului trupelor dela Isonzo, cari s'au purtat atât de bravuros în lupta a zecea dela acest front. Se acordă cu aprobare.

La acum cuvântul ministrul presădat, contele Esterházy Móritz, și expune programul guvernului și în fața casei magnaților, în felul cum l-a expus în dieta. După el face imediat contele Apponyi, ministrul de culte și instrucțiune publică declarația, pe care a făcut-o în dietă. Se deschide apoi discuția asupra programului guvernului.

Vorbește întâi contele Aladár Sze-csenyi. Își ia cu inimă ușurată rămas bun dela vechiul guvern, care a fost un guvern al corupției și al volnicilor. Fiecare ungar trebuie să sprijinească guvernul nou, care aduce cu sine, ca puncte de program, curățenia vieții publice și zdrobirea

absolutismului de partid. E pentru votul universal, egal și secret, pe care l-a reclamat totdeauna. Sunt neînțeleptele temerile celor ce văd pericolul supremăției maghiare prin lărgirea dreptului electoral. Cine să o periclitaze? Cetățenii de altă limbă? Prin o arondare înțeleaptă și corespunzătoare a cercurilor electorale se poate evita primejdia. *Dacă naționalitățile noastre au luptat cu vitejie și cu încredere la fronturi, ceace de fapt au făcut, atunci trebuie să fie împărțite și de drepturile pe cari fiecare cetățean e în drept să le reclame pentru sine.* Trădătorii de patrie și agitatorii naționaliști au însă să fie întemnițați și spânzurați.

la acum cuvântul P. S. Sa, Episcopul Dr. Miron E. Cristea, și rostește o vorbire frumoasă patriotică, pe care o dăm în întregime în numărul viitor.

Vorbește apoi contele Ráday Gedeon, fost comite suprem sub guvernul lui Tisza, și apără punctul de vedere al acestuia. Pe demonstrații nu dă nimica. La ele participă femeile, muncitori nematuri, și tot soiul de leneși. Să se iee în considerare conclusele aduse din partea municipiilor, cari toate sunt în contra votului universal. O reformă electorală radicală e primejdi-oasă și trebuie primită cu îngrijorare patriotică.

Contele Hadik Iános salută guvernul. E de acord cu programul acestuia. Greșelile sistemului de mai nainte trebuie se fie reparate, după putință. Critică încăpăținarea contelui Tisza în chestia votului universal, pe care-l reclamă vremea de astăzi. Nu se teme, că supremația rasei maghiare va fi zdrobită. Nici la 1848 nu a fost strobă și atunci s'au făcut lucruri și mai mari: s'a șters jobăgal!

Vorbește contele Teodor Battyány, ministru pe lângă Majestatea Sa. Răspunde lui Ráday, că conclusele municipiilor nu dovedesc nimica. Cece le aduc, al dreptul electoral; ei nu pot se vorbească deci în numele acelora, cari *nu' au*, și acestia sunt milioanele țării! Spune că și pe vremea guvernului de coaliție a fost pentru codificarea votului universal, ca acum. A luat loc în cabinet ca imputernicit al poporului și va lucra în direcția, ca *dreptul electoral se fie asigurat pe seama poporului.*

Contele Zichy József atrage atențiunea guvernului asupra atacurilor îndreptate în contra statului ungar din partea cehilor, slovenilor, rutenilor din Austria, și crede, că guvernul ar trebui se ridice protest în contra declarațiilor pe cari le-au făcut acestia în senatul imperial din Viena.

Episcopul rom. catolic din Ardeal, contele Majláth Gustáv, imploară binecuvântare asupra tinerului domnitor, care a înțeles cuvântul imperativ al vremii nouă, a înțeles dorința milioanei din Ungaria și a înțeles, că ce întărește tronul și ce aduce inimile milioanei mai aproape de inima Regelui. Vorbește despre Ardealul recucerit, despre acest mărgăritar al Ungariei, în care poporul e mulțumit cu puțin și lucrează cu însuflețire. Acest popor merită tot sprijinul guvernului, care eseriind drepturile *fără părtinire* asupra poporului, în curând îi va câștiga încrederea. Programul guvernului îl aprobă.

Ne mai anunțându-se nici un orator, discuția se încheie. Concluz, la astfel de ocazii, nu se ia. Ședința proximă se anunță pe luni, 25 iunie la orele 4 d. a. și după autenticarea procesului verbal, ședința se încheie la orele 10 seara.

Ședința dietei din 22 Iunie.

În dietă au vorbit la programul guvernului și în ședința de Vineri, 22 Iunie, mai mulți deputați. Ședința s'a deschis la orele trei și jumătate după amiază. A prezidat viceprezidentul Szász Károly, care a prezentat autograful prealalt despre numirea noului președiu pe seama casei maghiare, apoi comisiunea financiară și-a prezentat raportul cu privire la legea despre îndemnare și la legea despre prelungirea învoiei financiare cu Croația. Se enunță urgența asupra lor și se pun la ordinea zilei pentru ședința următoare.

Vorbește apoi la programul guvernului contele Károlyi Mihály. Salută cu căldură guvernul. Partidul său, care luptă de mult pentru dreptul electoral, trebuie să sprijinească guvernul întru realizarea programului espus în fața dietei. Garanta, că guvernul are voința serioasă de a efectua programul său, o formează persoana ministrului president, la care se potrivește vorba: «omul și cuvântul». Garanta o dau și cei doi miniștri, Battyány și Vázsonyi, cari sunt cu trup cu suflet pentru dreptul electoral democrat. E necesar, ca atunci, când va fi vorba de pace, *pături largi de ale poporațiunii se fie trecute în șanțurile constituției.* Asupra păcii au se decidă aceia, cari au purtat în mare parte sarcinile războiului. Să se dea drept de vot și femeilor!

Deputatul Molnár Iános critică acti-

vitătea politică a contelui Tisza, care nu a avut ochi se vadă ce se întâmplă în jurul său, ci tolerând toate abuzurile, a introdus absolutismul de partid. S'a opus oricărui progres, reclamat de spiritul vremii, s'a opus democratizării vieții publice și lărgirii dreptului electoral. A trebuit deci să cadă. Noul guvern aduce votul electoral universal! Partidul din care face parte îl va sprijini, cu atât mai vârtos, că guvernul are trecut în program și grabnica realizare a autonomiei bisericii catolice. «Noi toți dorim, — a încheiat abatele Molnár, — dreptul electoral universal, onest și sincer». (Aprobări).

la cuvântul, după el, deputatul naționalist român Dr. Ștefan C. Pop și rostește o vorbire mai lungă, pe care sperăm a o putea da în întregime. Vorbirea a fost mai demultor întreruptă, iar la fine, după terminarea ei, presidentul a îndrumat pe orator la ordine, fiindcă a spus lucruri, cari vatamă demnitatea casei.

Deputatul Székely Ferenc vorbește în numele partidului democrat. Va sprijini guvernul din toate puterile, pentru că vede în programul guvernului asigurarea progresului democratic. Crede, că reforma electorală, pe care o va face guvernul, va fi cu adevărat democratică. Polemisează cu contele Tisza și spune, că poporul, care a dat probe atât de eclatante pe câmpul de război despre maturitatea sa, *trebuie se fie împărțit și de drepturi politice!*

Deputatul Ștefan Szabó își exprimă mirarea, că contele Tisza, dacă nu a fost aplecat se dea drept electoral fiecăruia, de ce s'a împotrivit să fie redusă etatea alegătorului sub 30 de ani? De ce face deosebire între om și om? Ar fi dorit, ca guvernul să-și precizeze mai bine politica de proprietate; dar are speranță, că actualul guvern va tinde într'acolo, ca *să se creeze o Ungarie nouă, democratică*, în care cas va avea întregul sprijin al partidului seu (partidul micilor proprietari).

Ultimul orator e deputatul Alexandru Giesswein. Se bucură, că guvernul vine în semnul dreptului electoral universal; îl salută și-l asigură de sprijin. Așteaptă dela el să introducă democrația în țară în sensul adevărat al cuvântului. *Naționalitățile din țara aceasta trebuie se fie considerate ca surori adevărate.* Prin iubire pot se fie ele câștigate pe seama patriei! Promite guvernului tot sprijinul.

Discuția se încheie. Concluz nu se ia, pentru că nu e obiceiul a se lua. Casa decide apoi, că în ședința proximă, Sâmbătă, în 23 Iunie, ține ședință dela 10 până la 2 și dela 4 până la 8, și va lua în desbatere proiectele urgente de lege despre indemnare și despre învoeala cu Croația. Se autentică procesul verbal al ședinței și ședința se ridică la orele cinci și un sfert.

Nr. 3508/917 Școl.

Provocare oficială.

(Ediet).

Cu ocaziunea retragerii trupelor dușmane din Brașov, în toamna anului 1916, au dispărut din Brașov și de atunci n'au mai dat nici un semn de viață următorii membri ai corpului didactic dela școalele greco-orientale române din Brașov:

1. Dr. Iosif Blaga, director gimn.
2. Axente Banciu, prof. gim. definitiv.
3. Dr. Ioan Bunea, „ „ „
4. Dumitru Lupan, „ „ „
5. Ioan Petroviciu, „ „ „
6. George Vătașan, „ „ „
7. Dr. Constantin Papuc, catehet gimn.
8. Nic. Bogdan, prof. la șc. reală def.
9. Dr. C. Lacea, „ „ „
10. Dr. St. Stinghe, cat. „ „ „

De oarece acești profesori dispăruți până acum n'au justificat părăsirea oficiului și în consecință neîmplinirea datoriilor oficiale, și nu se știe locul unde se află ei acum, Consistorul arhiepiscopar a introdus contra lor procedură disciplinară în virtutea Regulamentului disciplinar §. 3 lit. g («părăsirea arbitrară și nejustificată a oficiului») respective lit. f. («neîmplinirea obstinată a datoriilor oficiale și neglijarea cu desăvârșire a oficiului») și pentru pertractare prin aceasta provoacă pe profesorii dispăruți numiți, ca în termen fix, deci până la 1/14 August 1917, să se anunțe la Consistorul arhiepiscopar în Nagyszeben (Sibiu) ori să comunice unde sunt și să-și justifice absența.

Încât în termenul indicat nu se vor prezenta, ori nu vor comunica locul unde se află, catedrele ocupate de ei se vor declara vacante și se vor întregi în cale regulamentară.

Nagyvárad (Oradea-mare), din ședința Consistorului arhiepiscopar ca senat școlar ținută la 3 Iunie 1917.

Consistorul arhiepiscopar.

Războiul.

La frontul răsăritean, pe la Luck și pe la Stripa, e activitate vie războinică. Detașamente mici rusești au fost împedecate în înaintare. Pe locurile celelalte foc de artilerie. În Macedonia trupele engleze și-au terminat retragerea. În luptele date, bulgarii au rămas în favor. La frontul italian trupele noastre au recucerit dela dușman ultima poziție ocupată de el în valea Sugana. Ai noștri au făcut 1800 prizonieri, între cari 44 de ofițeri. La frontul dela apus focul de artilerie e viu pretutindenea. Trupele engleze au intrat la Givenchy în poziții germane, din cari însă au fost scoși iarăși. Asemenea le-a succes și trupelor franceze să cucerească unele poziții, pe cari Germanii le-au recucerit aproape în întregime prin o contraofensivă succasă. La Triest flota italiană a încercat să întreprindă un atac de pe mare, dară a fost respinsă de flota noastră. Lupte navale s'au dat și pe Marea Neagră, la gurile Dunării, între flota aliată și flota rusască. În favor a rămas flota aliată. Submarinele germane au scufundat aproape de Neapol trei vapoare mari încărcate cu cereale și în oceanul atlantic opt vapoare mari engleze.

NOUTĂȚI.

Consistorul nostru acasă. O telegramă din Oradea-mare ne comunică, cumcă consistorul nostru arhiepiscopar, care din Septembrie anul trecut se află acolo, *cu ziua de 1 Iulie n. c. se mută iarăși la Sibiu.*

Parastas. Astăzi, în 16/29 Iunie 1917, s'au împlinit 44 de ani dela repausarea marelui Arhiepiscop și Mitropolit Andrei baron de Șaguna și pentru odihna sufletului lui I. P. C. Sa d-l arhimandrit Dr. Eusebiu Roșca, director seminarial, asistat de asesorii consistoriali: Dr. Vasile Bologa, directorul școlii civile de fete a Asociațiunii, și Dr. Vasile Stan, profesor seminarial, a servit parastas în biserica catedrală la 8 ore a. m., la care au participat asesorii consistoriali și alți frunțași ai bisericii noastre, care sunt în Sibiu, cum și tinerimea noastră gimnazială din loc, sub conducerea profesorilor săi. În veci pomenirea lui!

Comisar nou guvernial. Ziarul din capitală „Az Uj-ág” aduce știri, că guvernul a încredințat cu afacerile de comisar guvernial pentru unele părți ale Ardealului pe domnul Széll József, comite suprem în Făgăraș.

Al șaselea împrumut de război. Ziarul N. Fr. Pr. scrie, că împrumutul austriac de război a reușit și de astă dată peste așteptare. Al șaselea împrumut a întrecut pe cele precedente. Se crede, că subscrierile se vor urca la 5½ miliarde de coroane în Austria și la 2½ miliarde în Ungaria. Monarhia întreagă a dat până acum, la șase împrumuturi de război, 34 miliarde, din care se vin pe Austria 23, pe Ungaria 11 miliarde de coroane. Astfel pe fiecare cetățean al monarhiei noastre se vine o subscripție de 750 de coroane.

Prelungirea moratorului. Foaia oficială a publicat ordonanța ministerială a cincea privitoare la prelungirea moratorului pentru Ardeal. Această prelungire se face până la ziua de 31 August 1917.

Dela corporațiunea industrială. Pentru asigurarea trebuinței de ghetă pe seama populațiunii civile din orașul nostru se va face o conseriere a celor ce se ocupă cu gătirea lor, în care scop toți au să se anunțe negreșit în cursul săptămânii viitoare, în interesul lor propriu, la corporațiunea industrială din loc.

Pentru continuarea luptelor. Consiliul comunal din Paris, într-o ședință din zilele acestea, a discutat asupra scopurilor războiului. Toți vorbitorii au cerut, ca antanta să nu încheie pace înainte de a asigura pe

seama Franței frontiera dela răsărit. Consiliul parisian speră, că frontiera aceasta va fi fluviul Rinului.

Copii în vilegiatură. Serie ziarul *Extrabladed* din Copenhaga, că zece mii de copii din Austro-Ungaria și Germania vor petrece vara în mai multe comune de pescari în Danemarca. Cheltuielile împreunate cu vilegiatura copiilor le poartă un comitet german. Unul dintre cei mai activi membri ai acestui comitet este Dr. Helphand, care dela începutul războiului trăiește în Danemarca și a jertfit sume însemnate în scopuri filantropice și sociale.

Femeile spaniole în contra războiului. Se anunță din Madrid, că femeile spaniole vor adresa regelui o cerere cu mai multe milioane de subscriseri din toată Spania. În cererea lor femeile mulțumesc regelui Alfonso pentru activitatea sa dezvoltată în interesul neutralității și declară, între altele, următoarele: «Intrarea Spaniei în războiul universal este o faptă lipsită de patriotism și contrară demnității noastre. Poporul spaniol preferă o revoluție, decât să meargă în război pentru interese străine.»

Grav bolnav. Ministrul rusesc de război Kerenski este grav bolnav de tuberculoză a rinichilor. Starea lui s'a ferăuțit atât de mult, încât se vorbește deja de urmașul său, care ar fi să fie Alexeiev.

Administrație nouă în Belgia. Țara cucerită a Belgiei este împărțită în două cercuri administrative: un cerc flamand și unul valon. În urma ordinului imperial, apărut zilele acestea, sânt numiți șefi noi în aceste două cercuri, și anume Schribele în cercul flamand cu reședința în Bruxelles, și Hanniel în cercul administrativ valon cu reședința în Namur.

Bilete pentru pâine și zahăr pe luna lui Iulie, pentru locuitorii sibieni, se distribuie la magistrat în cursul săptămânii acesteia; dar nu se pot întrebuinta decât începând 1 Iulie. — Pe lângă cantitatea obișnuită ori ce familie sibiană, care pregătește dulceturi și compoturi, mai poate primi două chilograme de zahăr de fierare persoană, (cel mult zece chilograme), după 1 Iulie. Familia stătătoare d'n mai puțin de trei membri nu se consideră.

Suedia pentru Ardeal. Comitetul „Az Irodalom Ecdélyét” s'a adresat către vestita scriitoare suedeză Ellen Key, rugându-o să contribuie prin câteva cărți la scopul urmărit în interesul refugiaților ardeleni. Ellen Key nu numai că a trimis trei prețioase cărți, ci a făcut în Suedia, pe seama ardelenilor nenorociți, o colecție, la care s'au subscris 937 coroane suedeze, adică 2639 coroane în bani de ai noștri. Celebra scriitoare zice în răspunsul său: În acest război eu nu apartin nici unei părți beligerante, ci numai suferinților; nu urăsc popoarele, urăsc sistemul.

Act de recunoștință. Adunarea generală a federației însoțitorilor sătești „Insoțirea” din Sibiu, a binevoit a vota din cota de binefacere a anului 1916 un ajutor de 50 cor. Fondului de 20 bani pentru eum-părarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor. Pentru acest dar generos, dorind tinerei federații mult spor, exprimă sincere mulțumite, Sibiu 27 Iunie 1917, Victor Tordășianu, președintele Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Vrednice de osândă. Gazetele engleze și franceze răspândiseră nu demult știrea, că Germania stă atât de rău în ale economiei, încât este silită să întrebuinteze cadavrele soldaților pentru a scoate grăsime dintr'insele. Minciuna aceasta murdară este expusă acum și în ziarul italian, și anume despre Austro-Ungaria. Presa italiană se înjosește să scrie, că în fabricile austro-ungare se extrag grăsimi din corpurile soldaților noștri morți. O apucătură atât de cinică, a unor gazete decăzute, ne scutește de comentariu.

Teatru german. Domnul director Leo Bauer va mai da cu aleasa sa societate încă câteva reprezentațiuni în teatrul orășnesc din loc. Joi s'a reprezentat opereta „Rund um die Liebe”, astăzi, Vineri, se dă „Das Dreimäderlhaus”, iar mâine Sâmbătă, opereta Eva. Abonamentul pentru 12 reprezentațiuni să înceapă Sâmbătă.

Bioscopul Apollo. Reprezentațiuni se dau zilnic la orele 6 și 8¼, în Duminică și sărbători la orele 3¼, 6 și 8¼ seara, în casa societății (Gesellschaftshaus). Programul pentru Joi și Vineri e următorul: Răsunarea lui Homunkulus IV, dramă în 4 acte. În rolul principal Olaf Föass. Dick Carter comedie în 3 acte. Ivoarele Elbei, tablou lucrat după natură. În 2 și 3 Iulie: A zece bătălie dela Isonzo.

Dela fundațiunea GOZSDU.

Nr. 100/917 F. G.

(96) 3-3

CONCURS.

Pentru conferirea de burse din fundațiunea Gozsdu pe anul școlar 1917/18 la universități, facultăți, școli superioare, școli militare și școli medii, se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notarul public:

a) că este fiu de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezătorilor, provăzută cu claușula parohului concernent, că și de prezent aparține bisericii greco-orientale române;

b) că studiază la vre-un institut public de învățământ din patrie, spre care scop studenții dela școlile medii să prezinte atestatul școlar despre sporiul în studii în anul școlar 1916/17, iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrelor ascultate până acum;

c) că are avera proprie și a părinților nu e de ajuns să acopere toate cheltuielile împreună cu studiul, spre care scop să producă atestat dela dirigătorul politică concernentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie subscris de protopresbiterul concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală în decursul intervalului de timp când n'a cercetat studiile.

3. Concurentul să arate în petițiune specialitatea la care, și locul unde voește să continue studiile, precum și aceea, dacă folosește și altă bursă.

4. Doi frați nu pot beneficia în același timp de bursă, și din motivul acesta nici un petent, care e frate cu vre-unul din bursierii actuali ai fundațiunii, nu va fi împărțit de stipendiu.

5. Bursele pentru străinătate se acoardă numai pe lângă obținerea concesiunii ministeriale.

6. Petițiunile defectuos instruite sau sosite după termen, nu vor fi considerate.

7. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

8. Petițiunea instruită cu toate documentele sus amintite este a se adresa către reprezentanța fundațiunii Gozsdu și a se trimite la cancelaria fundațională, de prezent în Nagyvárad (Oradea-mare), strada Beöthy-Odön Nr. 9, până la 23 Iulie (5 August) a. c.

9. Spre orientare se observă, că din fundațiunea Gozsdu numai tineri pot beneficia de burse, deci petițiunile elevilor nu vor fi luate în considerare.

Toți bursierii actuali sunt poftiți ca până la 2/15 Iulie a. c. au să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1916/17, căci altcum li se va sista bursa, respective ajutorul de care au beneficiat până acum.

În adresa de justificare să se arate numărul rezoluțiunii prin care li s'a votat bursa pe anul școlar trecut.

Bursierii aflători în serviciu militar sunt recercați a produce pe lângă indexul, respective atestatul despre studiile făcute până acum, și atestat de serviciu dela autoritatea militară concernentă, din care să se facă evident timpul petrecut la armată; deci nu e destul dacă se constată, că de prezent sunt în serviciu militar, ci e necesar să se indice, de când au intrat sub drapel.

Nagyvárad (Oradea-mare), la 1/14 Iunie 1917.

Vasilie Mangra m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. Gheorghe Comșa m. p.,
secretar.

Nr. 153/917.

(79) 2-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III-a Băcla (tr. Deva) se publică concurs repetit cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții sunt poftiți a se prezenta — cu știrea subsemnatului — în parohie spre a se face cunoștință cu poporul.

Deva, la 15 Mai 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al Devei în conțelegerea cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopresb. gr.-or.

Nr. 23/1917. prot.

(98) 2-3

Concurs.

Pentru alegerea de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. III. Înău (Ünőmező), din protopresbiteratul Cetății de-petră, lângă neputinciosul paroh Petru Vaide, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Venitele capelanului vor fi jumătate din toate venitele parohiei, statorite în coala B. de congruă.

Concurenții să-și înainteze rugărilor provăzute cu documentele necesare în termenul deschis oficiului protopresbiterial gr. or. român al Cetății de-petră în Magyarlápós și cu observarea restricțiilor normelor în vigoare să se prezinte în o Duminecă sau sârbătoare în biserică din Înău spre a cânta, predica, eventual a și servi sf. liturgie și a face cunoștință cu poporul.

M.-Lápos, (Lăpușul-ungurese), la 22 Maiu 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului „Cetatea-de-petră” în conțelegere cu comitetul parohial din Înău.

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 445/916. prot.

(97) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător devenit vacant la școala noastră din Curtuișul-mic (Kis-Körtvélyes) se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: repartitie dela popor 200 cor., ajutor dela P. V. Consistor 100 cor., restul, întregire dela stat, pusă în vedere prin rescriptul ministerial Nr. 108 373/1913, 1/4 jug. catastral de grădină, evartir corespunzător în natură și lemne de foc.

Dela cel ales se cere să conducă regulat în fiecare Duminecă și sârbătoare elevii la biserică, să cânte cu ei la biserică, să cânte cu ei răspunsurile liturgice, și să țină școală de repetiție.

Reflecții la acest post au a-și înainta cererile de concurs până la termenul de mai sus la oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Cetății de-petră (Magyar Lápós), și au a se prezenta într-o sârbătoare în comună la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Curtuișul-mic, din ședința comitetului parohial ținută la 19 August 1916 st. v.

Teodor Șovrea, Gavrili Heresi, m. p.
președinte, notar.

vidi:

M.-Lápos (Lăpușul-ungurese), la 1/14 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Cetatea de-petră.

Andrei Ludu,
protopop.

O masină de îmblătit

(motor 7, cu benzină) se află de vânzare. Cine voește a o cumpăra, să se adreseze la subsemnatul:

2-2 (99)

Amos Opriș, învățător.
Nagycsür u. p. Nagyszeben.

„A DOUA ÎNSOȚIRE DE CREDIT ÎN BOZ”.

„BUZDI MÁSODIK HITELSZÖVETKEZET”.

Convocare.

Membrii însoțirii «a doua de credit în Boz» sunt convocați la

a VII-a adunare generală ordinară,

ce sa va țină în localul școlii române din Boz la 1 Iulie st. n. 1917, la orele 3 d. a.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării, numirea unui notar și alegerea alor doi verificatori.

2. Aprobarea bilanțului pe 1916, darea absoluturului pentru direcțiune și comitetului de supraveghiere și împărțirea profitului curat.

Observare: 1. Însoțirea la finea anului 1915 a avut 91 membri, în 1916 n'au intrat membri noi, dar a repășit 1 membru, deci starea cu 31 Decembrie 1916 e de 90 membri, cu 90 părți fundamentale în valoare de 900 coroane.

2. Bilanțul și convocarea sunt puse spre vedere publică la cassarul însoțirii și la primăria comunală din loc cu opt zile înainte de ținerea adunării generale.

Boz, la 13 Maiu 1917.

1-1 (103)

Meghívó.

A «buzdi második hitelszövetkezet» tagjai folyó évi 1917 július hó 1-én 3 óraker d. u. Buzd községben a román iskola helyiségében tartandó

VII-ik rendes közgyűlésre

hivatnak meg.

Napirend:

1. A közgyűlés megnyitása, jegyző és két hitelesítő megválasztása.

2. Az 1916 évi mérleg jóváhagyása, az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvény megadása és a tiszta jövedelem felosztása.

Megjegyzés: A szövetkezetnek 1915 év végén 91 tagja volt, 1916 évben új tag nem lépett be, de kilépett 1 tag, s így a tényállás 1916 december 31-én 90 tag, 90 törzs betéttel, 900 korona értékben.

2. A mérleg és a meghívó a szövetkezet pénztárnokánál és a község elöljáróságánál a közgyűlés előtt 8 nappal vannak közzétéve.

Buzd, 1917 évi május hó 13-án.

Nicolae Miclea m. p.,
prezident — elnök.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1916.

Active—Vagyon.	Mérleg számla 1916 december hó 31-én.	Passive—Teher.	
	K f	K f	
Cassa în număr — Pénztári készlet —	3,857-06	Depuneri de membri — Törzsbetétek —	875-—
Imprumuturi cu cavenți — Kötvény kölcsönök —	12,604-52	Fond de rezervă — Tartalék alap —	1,214-07
Interese transitoare restante — Átmeneti hátralékos kamatok —	416-21	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek —	5,426-46
		Imprumut în Cont-curent — Folyószámla kölcsön —	9,192-—
		Dare de 10% la interese de depuneri pro 1916 — 10%-os betétek kamata adó 1916 évre —	26-78
		Interese transitoare anticipate pro 1917 —	
		Előlegezett átmeneti kamatok 1917 évre	12-50
		Profit curat — Tiszta nyereség —	130-98
	16.877-79		16.877-79

Contul Profit și Pierdere.

Ésíté—Kiadások.	Nyereség és Veszteség számla.		Venite—Bevételek.	
	K	f	K f	
Interese — Kamatok:			Interese — Kamatok:	
dupá depuneri de membri — törzsbe- téték után — — — — —	43-75		dela imprumuturi cu cavenți — kötvény kölcsönök után — — — — —	1,518-91
dupá depuneri spre fructific. — takarékbetétek után — — — — —	267-82		Provisiuni — Jutalék — — — — —	125-69
dupá imprumut în Cont-cu- rent — kölcsön folyó számla után — — — — —	981-97	1,293-54		
Spese — Költségek:				
de administrație și porto — kezelési és posta díjak — — — — —	43-30			
remunerațiune — jutalmazás — — — — —	150—	193-30		
Dare — Adó:				
10% dupá interesele de depuneri — ta- karék betétek után — — — — —	26-78			
Profit curat — Tiszta nyereség — — — — —	130-98			
	1,644-60			1,644-60

Ioan Becichei m. p.,

cassar-contabil. — pénztárnok-könyvelő.

Boz, la 31 Decembrie 1916. — Buzd, 1916 december hó 31-én.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Nicolae Miclea m. p., prezident — elnök.

D. Sárbu m. p.

Vartolomeiu Cismaș m. p. Nicolae Doș Vețian m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile presente și le-am aflat în consonanță cu registrele însoțirii. — Alolított bizottság megvizsgálta a jelen számlákat és azokat az egylet könyveivel teljes összhangzásban találta.

Boz, la 13 Maiu 1917. — Buzd, 1917 évi május hó 13-án.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Virgil Păcurariu m. p., prezident. — elnök.

Vasile Cismaș m. p. Petru Grecu m. p.

Ștefan Igna m. p.

Ioan Marcu m. p.